

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 14ης Μαρτίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή — Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) — Ειδικά περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας — Κοινή θέση 2001/931/ΚΕΠΠΑ — Απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ — Κανονισμός (ΕΚ) 2580/2001 — Άρθρο 2, παράγραφος 3 — Εγγραφή της οργανώσεως “Τίγρεις για την απελευθέρωση του Ταμίλ Ιλάμ (LTTE)” στον κατάλογο των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων που ενέχονται σε τρομοκρατικές πράξεις — Προδικαστικό ερώτημα ως προς το κύρος της εγγραφής αυτής — Συμμόρφωση προς το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο — Έννοια της “τρομοκρατικής πράξεως” — Δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως»

Στην υπόθεση C-158/14,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 2ας Απριλίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 4 Απριλίου 2014, στο πλαίσιο της δίκης

A,

B,

C,

D

κατά

Minister van Buitenlandse Zaken,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, A. Tizzano, αντιπρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, M. Pešič, L. Bay Larsen, E. Juhász και Μ. Βηλαρά, προέδρους τμήματος, A. Rosas (εισηγητή), A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, F. Biltgen και Κ. Λυκούργο, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Μαρτίου 2016,

* * Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι Α και Β, εκπροσωπούμενοι από τους Α. Μ. van Eik, Α. Eikelboom και Τ. Buruma, advocaten,
- οι C και D, εκπροσωπούμενοι από τους Η. Seton και Χ. Β. Sijmons, advocaten,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Μ. Κ. Bulterman και τον Μ. J. Langer,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Μ. Α. Sampol Pucurull και L. Banciella Rodríguez-Miñón, καθώς και από την Μ. J. García-Valdecasas Dorrego,
- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τους S. Brandon και L. Christie, καθώς και από την V. Kaye, επικουρούμενους από την Μ. Lester, barrister,
- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενο από τους F. Naert και G. Étienne,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους F. Castillo de la Torre, F. Ronkes Agerbeek και P. Van Nuffel,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά, αφενός, την ερμηνεία του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), της αποφάσεως-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ 2002, L 164, σ. 3), όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2008 (ΕΕ 2008, L 330, σ. 21) (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2002/475), της κοινής θέσεως 2001/931/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ 2001, L 344, σ. 93), καθώς και του κανονισμού (ΕΚ) 2580/2001 του Συμβουλίου, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για τη λήψη ειδικών περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ 2001, L 344, σ. 70, και διορθωτικό ΕΕ 2010, L 52, σ. 58), και, αφετέρου, το κύρος του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 610/2010 του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2010, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 2580/2001 και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 1285/2009 (ΕΕ 2010, L 178, σ. 1), καθόσον διατηρεί την οντότητα «Τίγρεις για την απελευθέρωση του Ταμίλ Ιλάμ (LTTE)» (ή, στην αγγλική γλώσσα, «Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE)», στο εξής: οντότητα LTTE) στον κατάλογο των ομάδων και οντοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 (στο εξής: κατάλογος σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ενδίκων διαφορών μεταξύ αντίστοιχα των Α, Β, C και D (στο εξής, από κοινού: Α κ.λπ.) και του minister van Buitenlandse Zaken (Υπουργού Εξωτερικών, στο εξής: Υπουργός), σχετικά με την επιβολή σε βάρος των προσώπων αυτών περιοριστικών μέτρων κατ'εφαρμογήν της εθνικής νομοθεσίας για την καταστολή των τρομοκρατικών πράξεων.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

Το ψήφισμα 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών

- 3 Κατόπιν των τρομοκρατικών επιθέσεων της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στη Νέα Υόρκη (ΗΠΑ), στην Ουάσινγκτον (ΗΠΑ) και στην Πενσυλβανία (ΗΠΑ), το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών εξέδωσε, στις 28 Σεπτεμβρίου 2001, το ψήφισμα 1373 (2001).
- 4 Στο προοίμιο του ψηφίσματος αυτού επισημαίνεται μεταξύ άλλων «η ανάγκη να αντιμετωπισθούν με όλα τα μέσα, σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι απειλές κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, τις οποίες συνιστούν οι πράξεις τρομοκρατίας». Υπογραμμίζεται επίσης η υποχρέωση των κρατών «να ενισχύσουν τη διεθνή συνεργασία λαμβάνοντας πρόσθετα μέτρα για να αποτρέψουν και να καταστείλουν στο έδαφός τους, με όλα τα νόμιμα μέσα, τη χρηματοδότηση και την προπαρασκευή τρομοκρατικών πράξεων».
- 5 Κατά το σημείο 1 του ψηφίσματος αυτού, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών:

«Αποφασίζει ότι όλα τα κράτη οφείλουν να:

- α) Αποτρέπουν και τιμωρούν τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών·
- β) Χαρακτηρίζουν ως έγκλημα την εκ μέρους ημεδαπών ή την εντός της επικράτειάς τους με οποιοδήποτε μέσο, άμεση ή έμμεση, παροχή ή σκόπιμη συγκέντρωση κεφαλαίων τα οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ή είναι γνωστό ότι θα χρησιμοποιηθούν για τη διάπραξη τρομοκρατικών ενεργειών·

[...]

- δ) Απαγορεύουν στους ημεδαπούς και σε κάθε πρόσωπο ή οντότητα που βρίσκεται στο έδαφός τους να διαθέτει κεφάλαια, χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και οικονομικούς πόρους ή να παρέχει χρηματοοικονομικές ή άλλες συναφείς υπηρεσίες άμεσα ή έμμεσα σε πρόσωπα που διαπράττουν ή αποπειρώνται να διαπράξουν τρομοκρατικές ενέργειες, τις διευκολύνουν ή μετέχουν σ' αυτές, σε οντότητες που ανήκουν στα πρόσωπα αυτά ή ελέγχονται, άμεσα ή έμμεσα, από αυτά και σε πρόσωπα και οντότητες που ενεργούν στο όνομα ή κατόπιν εντολής των προσώπων αυτών.

[...]»

Οι τέσσερις συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 και τα πρόσθετα πρωτόκολλά τους

- 6 Το άρθρο 2, κοινό στις τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, ήτοι, αντίστοιχα, στη Σύμβαση περί βελτιώσεως της τύχης των τραυματιών και των ασθενών εις τας εν εκστρατεία ενόπλους δυνάμεις (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 75, σ. 31, στο εξής: πρώτη Σύμβαση της Γενεύης), στη Σύμβαση περί βελτιώσεως της τύχης των τραυματιών, ασθενών και ναυαγών των κατά θάλασσαν ενόπλων δυνάμεων (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 75, σ. 85, στο εξής: δεύτερη Σύμβαση της Γενεύης), στη Σύμβαση περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 75, σ. 135, στο εξής: τρίτη Σύμβαση της Γενεύης) και στη

Σύμβαση περί προστασίας των πολιτών εν καιρώ πολέμου (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 75, σ. 287, στο εξής: τέταρτη Σύμβαση της Γενεύης) (στο εξής, από κοινού: τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης), ορίζει τα εξής:

«Πλην των διατάξεων, αίτινες δέον να τεθούν εν ισχύι ήδη εν καιρώ ειρήνης, η παρούσα Σύμβασις εφαρμόζεται εις περίπτωσιν πολέμου κηρυχθέντος ή πάσης άλλης ενόπλου συρράξεως αναφυομένης μεταξύ δύο ή περισσοτέρων των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, έστω και αν η κατάσταση πολέμου δεν αναγνωρίζεται υπό τινος εξ αυτών.

Η Σύμβασις εφαρμόζεται επίσης εις πάσαν περίπτωσιν μερικής ή ολικής κατοχής των εδαφών ενός των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών και αν έτι η εν λόγω κατάληψις δεν αντιμετωπίση ένοπλον αντίστασιν.

[...]

7 Κατά το άρθρο 33 της τέταρτης Συμβάσεως της Γενεύης:

«Ουδέν προστατευόμενον πρόσωπον θα τιμωρήται διά παράβασιν μη προσωπικώς υπ' αυτού διαπραχθείσαν. Απαγορεύονται αι συλλογικάί ποινάί ως και πάντα τα μέτρα εκφοβισμού και τρομοκρατίας. [...]

8 Οι τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης συνοδεύονται από διάφορα πρόσθετα πρωτόκολλα: το συμπληρωματικό πρωτόκολλο των Συμβάσεων της Γενεύης που αναφέρεται στην προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων (πρωτόκολλο I), της 8ης Ιουνίου 1977 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 1125, σ. 3), το συμπληρωματικό πρωτόκολλο των Συμφωνιών της Γενεύης για την προστασία των θυμάτων μη διεθνών ενόπλων συρράξεων (πρωτόκολλο II), της 8ης Ιουνίου 1977 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 1125, σ. 609) και το πρόσθετο πρωτόκολλο στις Συμβάσεις της Γενεύης σχετικά με την υιοθέτηση ενός πρόσθετου διακριτικού εμβλήματος (πρωτόκολλο III), της 8ης Δεκεμβρίου 2005 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 2404, σ. 261) (στο εξής, από κοινού: πρόσθετα πρωτόκολλα).

9 Το άρθρο 1, παράγραφοι 3 έως 4, του πρωτοκόλλου I προβλέπει τα εξής:

«3. Το παρόν [π]ρωτόκολλο, συμπληρωματικό των [τεσσάρων Συμβάσεων της Γενεύης] θα εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο [κοινό στις Συμβάσεις αυτές άρθρο 2].

4. Οι περιπτώσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο περιλαμβάνουν ενόπλους συγκρούσεις κατά τις οποίες οι λαοί μάχονται κατά της αποικιοκρατικής κυριαρχίας και της ξένης κατοχής και κατά των φυλετικών καθεστώτων, ασκώντας το δικαίωμά τους για αυτοδιάθεση, όπως αυτό διαλαμβάνεται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και στη διακήρυξη των Αρχών του Διεθνούς Δικαίου που αφορά τις Φιλικές Σχέσεις και τη συνεργασία μεταξύ των Κρατών σύμφωνα με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.»

10 Το άρθρο 51, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου αυτού έχει ως εξής:

«Ο άμαχος πληθυσμός αυτός καθεαυτόν, όπως επίσης και μεμονωμένοι ιδιώτες, δεν δύνανται να γίνουν αντικείμενο επιθέσεως. Πράξεις ή απειλές βίας, ο πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η εξάπλωση του τρόμου ανάμεσα στον άμαχο πληθυσμό, απαγορεύονται.»

11 Κατά το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου II:

«1. Το παρόν [π]ρωτόκολλο, το οποίο διευρύνει και συμπληρώνει το άρθρο 3, κοινό στις [τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης], χωρίς να τροποποιεί τους υφιστάμενους όρους εφαρμογής του, θα εφαρμόζεται σε όλες τις ένοπλες συρράξεις οι οποίες δεν καλύπτονται από το άρθρο 1 του

[πρωτοκόλλου I] και οι οποίες λαμβάνουν χώρα στο έδαφος υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους μεταξύ των ενόπλων δυνάμεων του και αντιπάλων ενόπλων δυνάμεων ή άλλων οργανωμένων ενόπλων ομάδων που, κάτω από υπεύθυνη διοίκηση, ασκούν τέτοιας μορφής έλεγχο σε τμήμα του εδάφους του παραπάνω Μέρους, που να δίνει τη δυνατότητα διενέργειας συνεχών και συνδυασμένων στρατιωτικών επιχειρήσεων και εφαρμογής του παρόντος [π]ρωτοκόλλου.

2. Το παρόν [π]ρωτόκολλο δεν θα εφαρμόζεται σε καταστάσεις εσωτερικών αναταραχών και εντάσεων, όπως ταραχών, μεμονωμένων και σποραδικών πράξεων βίας και άλλων πράξεων παρόμοιας φύσεως μη θεωρουμένων ως ενόπλων συρράξεων.»

12 Το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, του πρωτοκόλλου αυτού ορίζει τα εξής:

«1. Όλα τα άτομα τα οποία δεν συμμετέχουν ενεργά ή έχουν παύσει να συμμετέχουν σε εχθροπραξίες, είτε υπέστησαν περιορισμό της ελευθερίας τους είτε όχι, δικαιούνται σεβασμού του προσώπου τους, της τιμής και των πεποιθήσεών τους ως και της άσκησης της θρησκευτικής τους λατρείας. Σε κάθε περίπτωση θα τυγχάνουν ανθρωπιστικής μεταχείρισης χωρίς να ενεργούνται οποιεσδήποτε διακρίσεις εις βάρος τους. Απαγορεύεται η έκδοση διαταγής για εκτέλεση επιζώντων.

2. Χωρίς να θίγεται ο γενικός χαρακτήρας των παραπάνω, οι ακόλουθες πράξεις κατά των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι και παραμένουν απαγορευμένες καθ' οιονδήποτε τρόπο και χρόνο:

[...]

δ) οι πράξεις τρομοκρατίας,

[...]

θ) οι απειλές για διάπραξη των παραπάνω πράξεων.»

13 Το άρθρο 6 του εν λόγω πρωτοκόλλου προβλέπει τα εξής:

«1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται αναφορικά με τη δίωξη και τιμωρία ποινικών αδικημάτων, που σχετίζονται με την ένοπλη σύρραξη.

[...]

5. Κατά τη λήξη των εχθροπραξιών, οι αρχές στην εξουσία, θα προσπαθούν να χορηγούν την ευρύτερη δυνατή αμνηστία σε πρόσωπα που συμμετείχαν στην ένοπλη σύρραξη, ή σε εκείνους που στερήθηκαν την ελευθερία τους για λόγους συνυφασμένους με την ένοπλη σύρραξη είτε είναι φυλακισμένοι είτε κρατούνται.»

14 Το άρθρο 13, παράγραφος 2, του ίδιου πρωτοκόλλου ορίζει τα εξής:

«Ο αστικός πληθυσμός αυτός καθεαυτόν, καθώς και οι απλοί ιδιώτες δεν θα αποτελούν αντικείμενο επιθέσεως. Οι ενέργειες ή οι απειλές χρήσης βίας, πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η εξάπλωση τρόμου στον αστικό πληθυσμό απαγορεύονται.»

15 Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος ούτε στις τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης ούτε στα πρόσθετα πρωτόκολλα. Αντιθέτως, όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη στις εν λόγω Συμβάσεις και πρωτόκολλα.

Η Διεθνής Σύμβαση για την καταστολή τρομοκρατικών βομβιστικών επιθέσεων

- 16 Η τελευταία αιτιολογική σκέψη της Διεθνούς Συμβάσεως για την καταστολή τρομοκρατικών βομβιστικών επιθέσεων, που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 15 Δεκεμβρίου 1997 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 2149, σ. 256), έχει ως εξής:

«Σημειώνοντας ότι οι δραστηριότητες των στρατιωτικών δυνάμεων των Κρατών διέπονται από κανόνες διεθνούς δικαίου εκτός του πλαισίου της παρούσας Σύμβασης και ότι η εξαίρεση ορισμένων πράξεων από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης δεν παραβλέπει ούτε καθιστά νόμιμες πράξεις, που κατά τα άλλα είναι παράνομες, ούτε εμποδίζει τη δίωξη σύμφωνα με άλλους νόμους,

[...]».

- 17 Το άρθρο 19, παράγραφος 2, της Συμβάσεως αυτής προβλέπει:

«Οι δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων στη διάρκεια ένοπλης σύγκρουσης, όπως οι όροι αυτοί νοούνται σύμφωνα με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, και οι οποίες διέπονται από το δίκαιο αυτό, εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις της παρούσας Σύμβασης, καθώς και οι δραστηριότητες των στρατιωτικών δυνάμεων ενός Κράτους κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων τους, στο μέτρο που διέπονται από άλλους κανόνες διεθνούς δικαίου.»

- 18 Η Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση αυτή. Αντιθέτως, τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη στην εν λόγω Σύμβαση.

Η Διεθνής Σύμβαση για την καταστολή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

- 19 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της Διεθνούς Συμβάσεως για την καταστολή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 9 Δεκεμβρίου 1999 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 2178, σ. 197), ορίζει:

«Αδίκημα διαπράττεται κατά την έννοια της παρούσας Σύμβασης όταν κάποιος, με οποιοδήποτε μέσο, άμεσα ή έμμεσα, παράνομα και εκ προθέσεως, παρέχει ή εισπράττει κεφάλαια με πρόθεση να χρησιμοποιηθούν ή εν γνώσει του ότι πρόκειται να χρησιμοποιηθούν, συνολικά ή εν μέρει, για την εκτέλεση:

[...]

β) οποιασδήποτε άλλης πράξης που αποσκοπεί στην πρόκληση θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης εις βάρος πολίτη ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου που δεν συμμετέχει ενεργά στις εχθροπραξίες σε κατάσταση ένοπλης σύγκρουσης, όταν ο σκοπός αυτής της πράξης, λόγω της φύσης της ή των συνθηκών υπό τις οποίες τελείται, είναι ο εκφοβισμός ενός πληθυσμού ή ο εξαναγκασμός μίας κυβέρνησης ή ενός διεθνούς οργανισμού να πράξει ή να απόσχει από το να πράξει κάτι.»

- 20 Δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 1, της Συμβάσεως αυτής, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με τις εθνικές νομικές αρχές τους, για τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό και τη δέσμευση ή την κατάσχεση όλων των κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται ή διατίθενται με σκοπό τη διάπραξη των αδικημάτων που ορίζονται στο άρθρο 2, καθώς και των προϊόντων αυτών των αδικημάτων, με σκοπό την ενδεχόμενη κατάσχεσή τους.

21 Κατά το άρθρο 21 της ίδιας Συμβάσεως:

«Καμία διάταξη της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει άλλα δικαιώματα, υποχρεώσεις και ευθύνες των Κρατών και ατόμων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, ιδιαίτερα τους σκοπούς και τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.»

22 Η Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Διεθνή Σύμβαση για την καταστολή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Αντιθέτως, τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη στην εν λόγω Σύμβαση.

Η Διεθνής Σύμβαση για την εξάλειψη των πράξεων πυρηνικής τρομοκρατίας

23 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, της Διεθνούς Συμβάσεως για την εξάλειψη των πράξεων πυρηνικής τρομοκρατίας, που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 13 Απριλίου 2005 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 2445, σ. 89), έχει ως εξής:

«Οι δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων κατά τη διάρκεια ένοπλων συγκρούσεων, όπως αυτοί οι όροι ερμηνεύονται βάσει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, οι οποίες διέπονται από το εν λόγω δίκαιο, δεν διέπονται από την παρούσα Σύμβαση, και οι δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από τις ένοπλες δυνάμεις ενός μέρους κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων τους, εφόσον διέπονται από άλλους κανόνες του διεθνούς δικαίου, δεν διέπονται από την παρούσα Σύμβαση.»

24 Η Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση αυτή. Αντιθέτως, τα κράτη μέλη στη μεγάλη πλειοψηφία τους είναι συμβαλλόμενα μέρη στην εν λόγω Σύμβαση.

Η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας

25 Το άρθρο 26, παράγραφος 5, της συμβάσεως του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας, που υπογράφηκε στη Βαρσοβία στις 16 Μαΐου 2005 (*Série des Traités du Conseil de l'Europe* αριθ. 196), έχει ως εξής:

«Οι δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων κατά τη διάρκεια ένοπλων συγκρούσεων, όπως αυτοί οι όροι ερμηνεύονται βάσει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, οι οποίες διέπονται από το εν λόγω δίκαιο, δεν διέπονται από την παρούσα [σ]ύμβαση, και οι δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από τις ένοπλες δυνάμεις ενός μέρους κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων τους, εφόσον διέπονται από άλλους κανόνες του διεθνούς δικαίου, δεν διέπονται από την παρούσα [σ]ύμβαση.»

26 Δυνάμει της αποφάσεως (ΕΕ) 2015/1913 του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2015, σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας (ΕΕ 2015, L 280, σ. 22), η Ένωση υπέγραψε τη σύμβαση αυτή, για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Η πλειοψηφία των κρατών μελών έχει ομοίως υπογράψει και επικυρώσει την εν λόγω σύμβαση.

Το δίκαιο της Ένωσης

Η κοινή θέση 2001/931

27 Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις της, η κοινή θέση 2001/931 έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή, με δράσεις τόσο στο επίπεδο της Ένωσης όσο και στο επίπεδο των κρατών μελών, του ψηφίσματος 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών με το οποίο αποφασίσθηκε ότι όλα τα κράτη πρέπει να συμβάλλουν στην πρόληψη και την καταστολή της χρηματοδότησης τρομοκρατικών πράξεων.

28 Το άρθρο 1 της κοινής αυτής θέσεως προβλέπει τα εξής:

«1. Η παρούσα κοινή θέση εφαρμόζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων, στα πρόσωπα, ομάδες και οντότητες που ενέχονται σε τρομοκρατικές πράξεις και τα οποία παρατίθενται στο παράρτημα.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας κοινής θέσης ως, “πρόσωπα, ομάδες και οντότητες που ενέχονται σε τρομοκρατικές πράξεις” νοούνται:

— πρόσωπα που διαπράττουν ή αποπειρώνται να διαπράξουν τρομοκρατικές πράξεις ή συμμετέχουν στην τέλεση τρομοκρατικών πράξεων ή τις διευκολύνουν,

— ομάδες και οντότητες ιδιοκτησίας ή υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των εν λόγω προσώπων και πρόσωπα, ομάδες και οντότητες που ενεργούν εξ ονόματος ή κατ’ εντολήν τέτοιων προσώπων, ομάδων, οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαίων που απορρέουν ή προέρχονται από ιδιοκτησία που ανήκει ή ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από τα πρόσωπα αυτά και τα συνδεδεμένα με αυτά πρόσωπα, ομάδες και οντότητες.

3. Για τους σκοπούς αυτής της κοινής θέσης, ως “τρομοκρατική πράξη” νοείται μια από τις ακόλουθες εκ προθέσεως πράξεις η οποία, εκ της φύσεώς της ή των συνθηκών της, είναι δυνατόν να προσβάλει σοβαρά χώρα ή διεθνή οργανισμό, όπως ορίζεται ως αξιόποινη πράξη από το εθνικό δίκαιο, όταν ο δράστης την διαπράττει με σκοπό:

i) να εκφοβίσει σοβαρά έναν πληθυσμό ή

ii) να εξαναγκάσει αδικαιολόγητα μια κυβέρνηση ή ένα διεθνή οργανισμό να εκτελέσουν ή να παραλείψουν οποιαδήποτε πράξη, ή

iii) να αποσταθεροποιήσει σοβαρά ή να καταστρέψει τις θεμελιώδεις πολιτικές, συνταγματικές, οικονομικές ή κοινωνικές δομές μιας χώρας ή ενός διεθνούς οργανισμού:

α) προσβολή κατά της ζωής προσώπου, η οποία είναι δυνατόν να επιφέρει το θάνατο,

β) προσβολή κατά της σωματικής ακεραιότητας προσώπου,

γ) απαγωγή ή αρπαγή προσώπων,

δ) πρόκληση μαζικών καταστροφών σε κυβερνητικές ή δημόσιες εγκαταστάσεις, συγκοινωνιακά συστήματα, εγκαταστάσεις υποδομής, περιλαμβανομένων και των συστημάτων πληροφορικής, σταθερές εξέδρες που ευρίσκονται επί της ηπειρωτικής υφαλοκρηπίδας, δημόσιους χώρους ή ιδιωτικές ιδιοκτησίες, που θα μπορούσαν να εκθέσουν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές ή να προξενήσουν σημαντικές οικονομικές απώλειες,

ε) κατάληψη αεροσκαφών ή πλοίων ή άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς ή μεταφοράς εμπορευμάτων,

στ) κατασκευή, κατοχή, κτήση, μεταφορά, προμήθεια ή χρήση πυροβόλων όπλων, εκρηκτικών υλών, πυρηνικών, βιολογικών και χημικών όπλων καθώς και, όσον αφορά τα βιολογικά και χημικά όπλα, έρευνα και ανάπτυξη,

ζ) απελευθέρωση επικίνδυνων ουσιών ή πρόκληση πυρκαγιών, πλημμυρών ή εκρήξεων, με αποτέλεσμα την έκθεση ανθρώπινων ζώων σε κίνδυνο,

η) διαταραχή ή διακοπή του εφοδιασμού ύδατος, ηλεκτρικής ενέργειας ή κάθε άλλου βασικού φυσικού πόρου, με αποτέλεσμα την έκθεση ανθρώπινων ζώων σε κίνδυνο,

θ) απειλή τέλεσης μιας εκ των πράξεων που απαριθμούνται στα σημεία α) έως η),

ι) η αρχηγία τρομοκρατικής ομάδας,

ια) η συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας, μεταξύ άλλων με την παροχή σε αυτήν πληροφοριών ή υλικών μέσων ή με τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της, έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι η συμμετοχή αυτή θα συμβάλει στις εγκληματικές δραστηριότητες της ομάδας.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, ως “τρομοκρατική ομάδα” νοείται η δομημένη και ήδη επί ορισμένο χρονικό διάστημα υφιστάμενη ένωση περισσοτέρων των δύο προσώπων που ενεργούν από κοινού προκειμένου να τελέσουν τρομοκρατικές πράξεις. Ο όρος “δομημένη ένωση” σημαίνει μια ένωση που δεν συγκροτήθηκε τυχαία με σκοπό να διαπράξει αμέσως μια τρομοκρατική πράξη και η οποία δεν έχει απαραίτητως τυπικά καθορισμένους ρόλους των μελών της, συνέχεια στη σύνθεσή της ή πολυσύνθετη δομή.

4. Ο κατάλογος του παραρτήματος καταρτίζεται βάσει ακριβών πληροφοριών ή στοιχείων του σχετικού φακέλου τα οποία δεικνύουν ότι έχει ληφθεί απόφαση από αρμόδια αρχή έναντι συγκεκριμένων προσώπων, ομάδων και οντοτήτων, είτε η εν λόγω απόφαση αφορά την έναρξη ανακριτικών πράξεων ή ποινικής δίωξης για μια τρομοκρατική πράξη ή την απόπειρα τέλεσης ή τη συμμετοχή ή τη διευκόλυνση μιας τέτοιας πράξης βάσει σοβαρών και αξιοπίστων αποδείξεων ή ενδείξεων είτε καταδίκη για τέτοιες πράξεις. [...].

[...]»

Ο κανονισμός 2580/2001

29 Κατά το άρθρο 1, σημείο 4, του κανονισμού 2580/2001, ο ορισμός της «τρομοκρατικής πράξης», για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, είναι αυτός που περιλαμβάνεται στο άρθρο 1, παράγραφος 3, της κοινής θέσεως 2001/931.

30 Το άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει:

«1. Εκτός εάν επιτρέπεται δυνάμει των άρθρων 5 και 6:

α) δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια, χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και οικονομικοί πόροι που ανήκουν ή βρίσκονται στην ιδιοκτησία ή κατοχή φυσικού ή νομικού προσώπου, ομάδας ή οντότητας που περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3,

[...]

2. Εκτός εάν επιτρέπεται δυνάμει των άρθρων 5 και 6, απαγορεύεται η παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε οποιοδήποτε ή προς όφελος οποιοδήποτε από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τις ομάδες ή τις οντότητες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3.

3. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ομοφωνία, καταρτίζει, αναθεωρεί και τροποποιεί τον κατάλογο των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων στα οποία εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφοι 4, 5 και 6 της κοινής θέσης [2001/931]. Ο κατάλογος αυτός αποτελείται από:

i) φυσικά πρόσωπα που διαπράττουν ή επιχειρούν να διαπράξουν, συμμετέχουν ή διευκολύνουν τη διάπραξη οιασδήποτε τρομοκρατικής πράξης·

ii) νομικά πρόσωπα, ομάδες ή οντότητες που διαπράττουν ή επιχειρούν να διαπράξουν, συμμετέχουν ή διευκολύνουν τη διάπραξη οιασδήποτε τρομοκρατικής πράξης·

[...]».

31 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, απαγορεύεται η συμμετοχή, εν γνώσει και εκ προθέσεως, σε δραστηριότητες με σκοπό ή αποτέλεσμα, αμέσως ή εμμέσως, την καταστρατήγηση του άρθρου 2.

32 Το άρθρο 9 του κανονισμού 2580/2001 έχει ως εξής:

«Κάθε κράτος μέλος καθορίζει τις επιβλητέες κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού. Οι κυρώσεις αυτές είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.»

Η απόφαση-πλαίσιο 2002/475

33 Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις της 6 και 7, η απόφαση-πλαίσιο 2002/475 έχει μεταξύ άλλων ως αντικείμενο την προσέγγιση του ορισμού των εγκλημάτων τρομοκρατίας σε όλα τα κράτη μέλη, την πρόβλεψη ποινών και κυρώσεων που να αντιστοιχούν στη σοβαρότητα αυτών των εγκλημάτων καθώς και τη θέσπιση κανόνων περί δικαιοδοσίας για να κατοχυρωθεί η δυνατότητα αποτελεσματικής δίωξης του τρομοκρατικού εγκλήματος.

34 Στην αιτιολογική σκέψη 11 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου εκτίθενται τα εξής:

«Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν καλύπτει τις δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης σύγκρουσης, κατά την έννοια που δίνει στους όρους αυτούς το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, δεδομένου ότι οι δραστηριότητες αυτές διέπονται από το εν λόγω δίκαιο, ούτε τις δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων ενός κράτους κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων τους, εφόσον διέπονται από άλλους κανόνες του διεθνούς δικαίου,

[...].»

35 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου, το οποίο φέρει τον τίτλο «Τρομοκρατικά εγκλήματα και θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα», προβλέπει τα εξής:

«Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεωρούνται ως εγκλήματα τρομοκρατίας οι εκ προθέσεως πράξεις οι οποίες αναφέρονται στα στοιχεία α) έως θ) όπως ορίζονται ως εγκλήματα από το εθνικό δίκαιο, και οι οποίες είναι δυνατόν, εκ της φύσεως ή του συναφούς πλαισίου τους, να προσβάλλουν σοβαρά χώρα ή διεθνή οργανισμό, όταν ο δράστης τις διαπράττει με σκοπό:

- να εκφοβίσει σοβαρά έναν πληθυσμό, ή
- να εξαναγκάσει αδικαιολόγητα τις δημόσιες αρχές ή ένα διεθνή οργανισμό να εκτελέσουν οποιαδήποτε πράξη ή να απόσχουν από την εκτέλεσή της, ή
- να αποσταθεροποιήσει σοβαρά ή να καταστρέψει τις θεμελιώδεις πολιτικές, συνταγματικές, οικονομικές ή κοινωνικές δομές μιας χώρας ή ενός διεθνούς οργανισμού:
  - α) προσβολή κατά της ζωής προσώπου, η οποία είναι δυνατόν να επιφέρει το θάνατο,
  - β) προσβολή κατά της σωματικής ακεραιότητας προσώπου,
  - γ) απαγωγή ή αρπαγή ομήρων,
  - δ) πρόκληση μαζικών καταστροφών σε κυβερνητικές ή δημόσιες εγκαταστάσεις, συγκοινωνιακά συστήματα, υποδομή, περιλαμβανομένων και των συστημάτων πληροφορικής, σταθερές εξέδρες που ευρίσκονται επί της υφαλοκρηπίδας, δημόσιους χώρους ή ιδιωτικές ιδιοκτησίες, που θα μπορούσαν να εκθέσουν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές ή να προξενήσουν σημαντικές οικονομικές απώλειες,
  - ε) κατάληψη αεροσκαφών ή πλοίων ή άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς ή μεταφοράς εμπορευμάτων,
  - στ) κατασκευή, κατοχή, κτήση, μεταφορά, προμήθεια ή χρήση πυροβόλων όπλων, εκρηκτικών υλών, πυρηνικών, βιολογικών και χημικών όπλων καθώς και, όσον αφορά τα βιολογικά και χημικά όπλα, έρευνα και ανάπτυξη,
  - ζ) απελευθέρωση επικίνδυνων ουσιών ή πρόκληση πυρκαγιών, πλημμυρών ή εκρήξεων, με αποτέλεσμα την έκθεση ανθρώπινων ζώων σε κίνδυνο,

- η) διαταραχή ή διακοπή του εφοδιασμού ύδατος, ηλεκτρικής ενέργειας ή κάθε άλλου βασικού φυσικού πόρου, με αποτέλεσμα την έκθεση ανθρώπινων ζώων σε κίνδυνο,
- θ) απειλή τέλεσης μιας εκ των πράξεων οι οποίες απαριθμούνται στα σημεία α) έως η).»

36 Το άρθρο 2 της ίδιας αποφάσεως-πλαίσιο, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εγκλήματα σχετικά με τρομοκρατική ομάδα», ορίζει τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο, ως “τρομοκρατική ομάδα” νοείται: η εγκαθιδρυμένη επί ένα χρονικό διάστημα και διαρθρωμένη ένωση περισσότερων των δύο προσώπων που δρουν από κοινού προκειμένου να τελέσουν τρομοκρατικά εγκλήματα. Ο όρος “διαρθρωμένη ένωση” σημαίνει μια ένωση που δεν συγκροτήθηκε τυχαία με σκοπό να διαπράξει αμέσως ένα ορισμένο έγκλημα και η οποία δεν έχει απαραίτητως τυπικά καθορισμένους ρόλους των μελών της, συνέχεια στη σύνθεσή της ή πολυσύνθετη δομή.

2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι εκ προθέσεως τελούμενες ακόλουθες πράξεις να επισύρουν ποινή:

- α) διεύθυνση τρομοκρατικής ομάδας·
- β) συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής πληροφοριών ή υλικών μέσων ή κάθε μορφής χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της, με επίγνωση του γεγονότος ότι η συμμετοχή αυτή θα συμβάλει στις εγκληματικές δραστηριότητες της τρομοκρατικής ομάδας.»

Οι αποφάσεις 2001/927/EK και 2006/379/EK

37 Με την απόφαση 2001/927/EK του Συμβουλίου, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για την κατάρτιση του καταλόγου που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 (ΕΕ 2001, L 344, σ. 83), καταρτίστηκε ένας αρχικός κατάλογος προσώπων, ομάδων και οντοτήτων επί των οποίων έχει εφαρμογή ο εν λόγω κανονισμός.

38 Με την απόφαση 2006/379/EK, της 29ης Μαΐου 2006, για την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 και την κατάργηση της αποφάσεως 2005/930/EK (ΕΕ 2006, L 144, σ. 21), το Συμβούλιο περιέλαβε την οντότητα LTTE στον κατάλογο αυτό. Εν συνεχεία, η ως άνω οντότητα εξακολούθησε να περιλαμβάνεται στον κατάλογο κατ’ εφαρμογήν των διαδοχικών αποφάσεων και εκτελεστικών κανονισμών οι οποίοι αντικατέστησαν τον κατάλογο αυτό με νέο και κατέργησαν τον προγενέστερο εκτελεστικό κανονισμό ή απόφαση. Στο πλαίσιο αυτό, η οντότητα LTTE περιλαμβανόταν στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων του παραρτήματος του εκτελεστικού κανονισμού 610/2010.

Το ολλανδικό δίκαιο

39 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της Sanctieregeling terrorisme 2007-II (αποφάσεως περί επιβολής κυρώσεων για τρομοκρατικές πράξεις του 2007-II, στο εξής: απόφαση περί επιβολής κυρώσεων του 2007), ο Υπουργός δύναται, αν κατά την κρίση του πρόσωπα ή οργανώσεις ανήκουν στον κύκλο των προσώπων ή οργανώσεων που αφορά το ψήφισμα 1373 (2001), να εκδώσει έναντι των προσώπων και οργανώσεων αυτών απόφαση καθορισμού.

40 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως αυτής, όλοι οι πόροι που ανήκουν στα πρόσωπα και στις οργανώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δεσμεύονται.

- 41 Το άρθρο 2, παράγραφος 3, της εν λόγω αποφάσεως απαγορεύει την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στα πρόσωπα και στις οργανώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού ή προς όφελός τους.
- 42 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 4, της αποφάσεως περί επιβολής κυρώσεων του 2007, απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση διάθεση πόρων στα πρόσωπα και στις οργανώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού της ίδιας αποφάσεως.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 43 Από τις πληροφορίες που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι, στις 8 Ιουνίου 2010, ο Υπουργός έλαβε αποφάσεις καθορισμού κατά των Α κ.λπ. βάσει της αποφάσεως περί επιβολής κυρώσεων του 2007 (στο εξής: αποφάσεις της 8ης Ιουνίου 2010), γεγονός το οποίο είχε ως συνέπεια τη δέσμευση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων τους. Ο Υπουργός, με αποφάσεις, αντιστοίχως, της 10ης Ιανουαρίου 2011, της 8ης Δεκεμβρίου 2010 και της 25ης Νοεμβρίου 2010, απέρριψε τις διοικητικές προσφυγές που τα πρόσωπα αυτά άσκησαν κατά των αποφάσεων της 8ης Ιουνίου 2010. Ο Υπουργός στήριξε τις απορριπτικές αποφάσεις στο γεγονός ότι οι Α κ.λπ. ανήκαν, κατά την κρίση του, στον κατάλογο των προσώπων και οργανώσεων που αφορά το ψήφισμα 1373 (2001). Επιπροσθέτως, ο Υπουργός έλαβε υπόψη επίσημο υπόμνημα της Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (Γενικής Υπηρεσίας Πληροφοριών και Ασφάλειας, Κάτω Χώρες), της 14ης Οκτωβρίου 2008, κατά το οποίο τα εν λόγω πρόσωπα είχαν ασχοληθεί με τη συγκέντρωση κεφαλαίων για την οντότητα LTTE. Ο Υπουργός έλαβε επίσης υπόψη το γεγονός ότι η οντότητα αυτή περιλαμβανόταν στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων. Περαιτέρω, ο Υπουργός στηρίχθηκε στο γεγονός ότι η εισαγγελική αρχή είχε ασκήσει ποινική δίωξη κατά των Α κ.λπ. για συμμετοχή σε τρομοκρατική οργάνωση, κατά την έννοια του ολλανδικού ποινικού κώδικα, και για παράβαση, προς όφελος της οντότητας LTTE, των απαγορεύσεων που θεσπίζουν το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, καθώς και το άρθρο 3 του κανονισμού 2580/2001.
- 44 Με αποφάσεις της 20ής Δεκεμβρίου 2011, της 18ης Ιανουαρίου 2012 και της 30ής Αυγούστου 2012 αντιστοίχως, τα τμήματα διοικητικού δικαίου του rechtbank Zwolle-Lelystad (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του Zwolle Lelystad, Κάτω Χώρες), του rechtbank 's Gravenhage (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της Χάγης, Κάτω Χώρες) και του rechtbank Alkmaar (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του Alkmaar, Κάτω Χώρες) απέρριψαν ως αβάσιμες τις προσφυγές των Α κ.λπ. κατά των αποφάσεων του Υπουργού με τις οποίες αυτός επιβεβαίωσε τις αποφάσεις της 8ης Ιουνίου 2010. Τα πρόσωπα αυτά άσκησαν αναίρεση κατά των ανωτέρω αποφάσεων ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Raad van State (Συμβουλίου της Επικρατείας, Κάτω Χώρες).
- 45 Στο πλαίσιο των αναιρέσεων αυτών, οι Α κ.λπ. υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι η οντότητα LTTE δεν είναι τρομοκρατική οργάνωση, διότι η σύγκρουση μεταξύ της Κυβερνήσεως της Σρι Λάνκα και της οντότητας αυτής πρέπει να θεωρηθεί ως ένοπλη σύρραξη κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Επομένως, κατά την άποψή τους, η καταχώριση της οντότητας αυτής στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων είναι παράνομη.
- 46 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί, καταρχάς, ότι το άρθρο 2 της αποφάσεως περί επιβολής κυρώσεων του 2007 αποσκοπεί στην εφαρμογή του ψηφίσματος 1373 (2001) και ότι η διάταξη αυτή δεν παραπέμπει ούτε στον κανονισμό 2580/2001 ούτε στην κοινή θέση 2001/931. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι στο μέτρο που ο Υπουργός στήριξε την άποψή του, κατά την οποία η οντότητα LTTE είναι τρομοκρατική οργάνωση, στην καταχώριση της εν λόγω οντότητας στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων, οι αποφάσεις της 8ης Ιουνίου 2010 έχουν ως βάση την καταχώριση αυτή. Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεδομένου ότι η κοινή θέση 2001/931 και ο κανονισμός 2580/2001 αναφέρονται στο ψήφισμα 1373 (2001), ο Υπουργός όφειλε, κατ' εφαρμογήν της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας που καθιερώνει το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, να θεωρήσει ότι οι οντότητες που είχαν καταχωρισθεί στον εν λόγω κατάλογο είναι τρομοκρατικές οργανώσεις.

Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι, υπό το πρίσμα των επιχειρημάτων που προέβαλαν οι Α κ.λπ., υφίστανται εύλογες αμφιβολίες σχετικά με τη νομιμότητα των πράξεων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει των οποίων η οντότητα LTTE εξακολούθησε να περιλαμβάνεται στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων που ίσχυε κατά το χρονικό σημείο εκδόσεως των αποφάσεων της 8ης Ιουνίου 2010, καθώς και με το κύρος των μεταγενέστερων πράξεων του θεσμικού αυτού οργάνου με τις οποίες η οντότητα LTTE διατηρήθηκε στον εν λόγω κατάλογο.

- 47 Κατά δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, λαμβανομένων υπόψη των αποφάσεων της 9ης Μαρτίου 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), και της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101), πρέπει να αναγνωρισθεί στους Α κ.λπ. το δικαίωμα να προβάλουν ενώπιόν του την έλλειψη νομιμότητας των πράξεων αυτών, δεδομένου ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν ζήτησαν την ακύρωση των ως άνω πράξεων ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης. Κατά το αιτούν δικαστήριο, οι Α κ.λπ. βρίσκονται σε πραγματική κατάσταση παρόμοια με εκείνη των προσώπων που κατηγορούνταν για συμμετοχή στο Denizci Halk Kurtulus Partisi-Cephesi (DHKP-C) στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 29ης Ιουνίου 2010, E και F (C-550/09, EU:C:2010:382), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν νομιμοποιούνταν πέραν πάσης αμφιβολίας ενεργητικώς για την άσκηση, βάσει του άρθρου 230 ΕΚ, προσφυγής ακυρώσεως κατά της καταχωρίσεως του DHKP-C στον κατάλογο του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η λύση στην οποία καταλήγει η εν λόγω απόφαση μπορεί να ισχύσει υπό το πρίσμα του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, καθόσον η διάταξη αυτή διέυρνε τις δυνατότητες των ιδιωτών όσον αφορά την αμφισβήτηση της νομιμότητας των πράξεων της Ένωσης. Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί, μεταξύ άλλων, ότι αν γινόταν δεκτό ότι, υπό το πρίσμα του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, τα πρόσωπα που βρίσκονται σε κατάσταση παρόμοια με εκείνη των Α κ.λπ. δεν μπορούν να προβάλουν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων τον παράνομο χαρακτήρα της καταχωρίσεως μιας οργανώσεως στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001, όλα τα πρόσωπα που φοβούνται ότι εθνική αρχή μπορεί να λάβει έναντι αυτών μέτρα με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, λόγω της πραγματικής ή φερόμενης συμμετοχής τους σε οργάνωση καταχωρισμένη στον εν λόγω κατάλογο, θα πρέπει να ασκήσουν, για παν ενδεχόμενο, προσφυγή κατά της καταχωρίσεως της οργανώσεως αυτής στον εν λόγω κατάλογο. Πλην όμως μια τέτοια κατάσταση δεν θα συμβάδιζε, κατά το αιτούν δικαστήριο, με το δικαίωμα μη αυτοενοχοποιήσεως.
- 48 Για την περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι προσφυγή ακυρώσεως ασκηθείσα από τους Α κ.λπ. κατά του εκτελεστικού κανονισμού 610/2010 δεν είναι πέραν πάσης αμφιβολίας παραδεκτή, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, τρίτον, ως προς το κύρος της καταχωρίσεως της οντότητας LTTE στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων. Το αιτούν δικαστήριο φρονεί, πρώτον, ότι παρά το γράμμα της αιτιολογικής σκέψεως 11 της αποφάσεως-πλαisiού 2002/475, δεν αποκλείεται οι δραστηριότητες ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως, κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, να μπορούν να θεωρηθούν τρομοκρατικά εγκλήματα. Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του περιθωρίου εκτιμήσεως που ο ορισμός της «τρομοκρατικής πράξεως», κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαisiού, φαίνεται να καταλείπει, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του κατά πόσον οι δραστηριότητες στις οποίες επιδίδεται η οντότητα LTTE συνιστούν «τρομοκρατικά εγκλήματα», επιτρέπεται να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι αυτή ενεργούσε ως ένοπλη δύναμη στο πλαίσιο ένοπλης συρράξεως.
- 49 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ούτε η κοινή θέση 2001/931 ούτε ο κανονισμός 2580/2001 διευκρινίζουν αν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι οι πράξεις ή τα εγκλήματα στα οποία αναφέρονται τελέστηκαν από ένοπλες δυνάμεις σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Εντούτοις, φρονεί ότι, λαμβανομένης υπόψη της αντιστοιχίας μεταξύ του ορισμού της «τρομοκρατικής πράξεως», κατά το άρθρο 1, παράγραφος 3, της κοινής θέσεως 2001/931, και του ορισμού του «τρομοκρατικού εγκλήματος», κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαisiού 2002/475, σε περίπτωση που δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι συνιστούν «τρομοκρατικά

εγκλήματα» κατά την έννοια της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού, είναι προφανές ότι οι πράξεις αυτές δεν θα μπορούν να συνιστούν ούτε «τρομοκρατικές πράξεις» κατά την έννοια της κοινής θέσεως 2001/931 και του κανονισμού 2580/2001.

- 50 Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο, αναφερόμενο στις τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 και στα πρόσθετα πρωτόκολλα, στο άρθρο 19, παράγραφος 2, της Διεθνούς Συμβάσεως για την καταστολή τρομοκρατικών βομβιστικών επιθέσεων, στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της Διεθνούς Συμβάσεως για την εξάλειψη των πράξεων πυρηνικής τρομοκρατίας, στο άρθρο 26, παράγραφος 5, της συμβάσεως του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας, καθώς και στο άρθρο 12 της Διεθνούς Συμβάσεως κατά της συλλήψεως ομήρων, διαπιστώνει ότι οι διεθνείς αυτές συμβάσεις σχετικά με την τρομοκρατία εξαιρούν τις δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως από το αντίστοιχο πεδίο εφαρμογής τους, πράγμα που υποδηλώνει ότι υφίσταται διεθνής συναίνεση όσον αφορά το γεγονός ότι οι δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου δεν πρέπει να θεωρούνται ως τρομοκρατικές δραστηριότητες. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται επίσης στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Διεθνούς Συμβάσεως για την καταστολή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, στο άρθρο 33 της τέταρτης Συμβάσεως της Γενεύης καθώς και στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του πρωτοκόλλου II και επισημαίνει ότι, κατά τις συμβάσεις αυτές, τέτοιες δραστηριότητες δεν πρέπει να θεωρούνται ως τρομοκρατικές δραστηριότητες εφόσον δεν στρέφονται κατά πολιτών ή άλλων προσώπων που δεν μετέχουν ενεργά στις εχθροπραξίες.
- 51 Τέταρτον, το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι το Συμβούλιο αιτιολόγησε την καταχώριση της οντότητας LTTE στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων παραπέμποντας σε σειρά επιθέσεων που η οντότητα αυτή φέρεται να διέπραξε κατά την περίοδο από τις 12 Αυγούστου 2005 έως τις 12 Απριλίου 2009 στη Σρι Λάνκα και οι οποίες, ως εκ τούτου, συνδέονται με τη σύρραξη μεταξύ της Κυβερνήσεως της Σρι Λάνκα και της εν λόγω οργάνωσης. Περαιτέρω, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι ο Υπουργός, σε υπόμνημά του από τον Αύγουστο του 2009, υποστήριξε, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου II, ότι η σύρραξη αυτή ήταν, μέχρι τις 18 Μαΐου 2009, μη διεθνής ένοπλη σύρραξη. Επιπλέον, η Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες είχε χαρακτηρίσει, μέχρι τον Ιούλιο του 2009, τη σύρραξη ως «ένοπλη σύρραξη». Τέλος, το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει τη σημασία που κατά την άποψή του έχει το να προσδιορισθεί αν η ένοπλη σύρραξη συνιστά μη διεθνή ένοπλη σύρραξη κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.
- 52 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Θα ήταν, λαμβανομένου υπόψη μεταξύ άλλων του άρθρου 47 του [Χάρτη], πέραν πάσης αμφιβολίας παραδεκτή η προσφυγή ακυρώσεως την οποία οι [Α κ.λπ.] στην παρούσα δίκη θα ασκούσαν ιδίω ονόματι, δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά του εκτελεστικού κανονισμού 610/2010, κατά το μέρος που με αυτόν [η οντότητα LTTE] καταχωρίστηκε στον [κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων];
- 2) α) Μπορούν δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, λαμβανομένης υπόψη επίσης της αιτιολογικής σκέψεως 11 της αποφάσεως-πλαisiού 2002/475, να συνιστούν τρομοκρατικά εγκλήματα κατά την έννοια της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού;
- β) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 2α, μπορούν δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου να συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις κατά την έννοια της κοινής θέσεως 2001/931 και του κανονισμού 2580/2001;

- 3) Συνιστούν οι δραστηριότητες που αποτελούν τη βάση του εκτελεστικού κανονισμού 610/2010, κατά το μέρος που με αυτόν η [οντότητα LTTE] καταχωρίστηκε στον [κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων], δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου;
- 4) Είναι, λαμβανομένης υπόψη επίσης της απαντήσεως στα ερωτήματα 1, 2α, 2β και 3, ο εκτελεστικός κανονισμός 610/2010 ανίσχυρος, κατά το μέρος που με αυτόν η [οντότητα LTTE] καταχωρίστηκε στον [κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων];
- 5) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 4, καταλαμβάνει το ανίσχυρο αυτό επίσης τις προγενέστερες και μεταγενέστερες αποφάσεις του Συμβουλίου με τις οποίες επικαιροποιήθηκε ο [κατάλογος σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων], κατά το μέρος που με αυτές η [οντότητα LTTE] καταχωρίστηκε στον εν λόγω κατάλογο;»

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 53 Με προσφυγές που άσκησε στις 11 Απριλίου 2011 (υπόθεση T-208/11) και στις 28 Σεπτεμβρίου 2011 (υπόθεση T-508/11) ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οντότητα LTTE ζήτησε, αντίστοιχα, την ακύρωση δύο εκτελεστικών κανονισμών κατά το μέτρο που την αφορούσαν, δεδομένου ότι με τις πράξεις αυτές καταχωρίστηκε στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001. Κατά τη διάρκεια της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου διαδικασίας, η οντότητα αυτή προσάρμοσε τα αιτήματά της ζητώντας την ακύρωση των εκτελεστικών κανονισμών που την αφορούσαν, εκδόθηκαν μετά την άσκηση των προσφυγών και διατήρησαν την εγγραφή της στον κατάλογο αυτό.
- 54 Με απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2014, LTTE κατά Συμβουλίου (T-208/11 και T-508/11, EU:T:2014:885), το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τον πρώτο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε η οντότητα LTTE περί αδυναμίας εφαρμογής του κανονισμού 2580/2001 στη σύγκρουση μεταξύ αυτής και της Κυβερνήσεως της Σρι Λάνκα και με τον οποίο υποστήριζε ότι ο κανονισμός δεν έχει εφαρμογή σε περιπτώσεις ένοπλης συρράξεως, δεδομένου ότι οι ένοπλες συρράξεις μπορούν να διέπονται μόνον από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο.
- 55 Εντούτοις, το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε ορισμένους από τους λόγους ακυρώσεως που προέβαλε η οντότητα LTTE, κρίνοντας ότι το Συμβούλιο παρέβη τόσο το άρθρο 1 της κοινής θέσεως 2001/931 όσο και την υποχρέωση αιτιολογήσεως των πράξεων της Ένωσης στο μέτρο που, στο πλαίσιο της αιτιολογίας, δεν αναφέρθηκε σε αποφάσεις αρμοδίων αρχών σχετικά με τις προσαπτόμενες στην οντότητα αυτή πράξεις. Ως εκ τούτου, ακύρωσε τους προσβαλλόμενους κανονισμούς κατά το μέτρο που αφορούσαν την εν λόγω οντότητα.
- 56 Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 19 Δεκεμβρίου 2014, το Συμβούλιο άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της 16ης Οκτωβρίου 2014, LTTE κατά Συμβουλίου (T-208/11 και T-508/11, EU:T:2014:885).
- 57 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η υπό κρίση υπόθεση αφορά τις πράξεις της Ένωσης που εκδόθηκαν μεταξύ των ετών 2006 και 2010 και με τις οποίες πραγματοποιήθηκε η εγγραφή της οντότητας LTTE στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων, εγγραφή η οποία, όπως προκύπτει από τη σκέψη 51 της παρούσας αποφάσεως, στηρίχθηκε σε σειρά επιθέσεων που η εν λόγω οντότητα διέπραξε κατά το χρονικό διάστημα από τις 12 Αυγούστου 2005 έως τις 12 Απριλίου 2009. Αντιθέτως, η υπόθεση C-599/14 P, σχετικά με την αίτηση αναίρεσεως του Συμβουλίου που μνημονεύεται στην προηγούμενη σκέψη, αφορά τις πράξεις της Ένωσης που εκδόθηκαν μετά το 2010 και με τις οποίες διατηρήθηκε η εγγραφή της εν λόγω οντότητας στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων.

- 58 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να απορριφθεί το αίτημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως περί αναστολής της διαδικασίας στην υπό κρίση υπόθεση εν αναμονή της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-599/14 P.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 59 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν, κατά την έννοια της νομολογίας που στηρίζεται στις αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), και της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101), είναι πρόδηλο ότι προσφυγές ακυρώσεως τις οποίες θα ασκούσαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου πρόσωπα ευρισκόμενα σε κατάσταση όπως αυτή των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης κατά του εκτελεστικού κανονισμού 610/2010, σχετικά με την καταχώριση της οντότητας LTTE στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων, θα ήταν παραδεκτές.
- 60 Καταρχάς, επισημαίνεται ότι τόσο τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης όσο και οι αποφάσεις της 8ης Ιουνίου 2010 είναι προγενέστερα της ενάρξεως ισχύος του εκτελεστικού κανονισμού 610/2010. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το ερώτημα αφορά όχι μόνον τον εκτελεστικό κανονισμό αλλά και τις προγενέστερες αυτού πράξεις με τις οποίες η οντότητα LTTE καταχωρίστηκε και, εν συνεχεία, διατηρήθηκε στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων.
- 61 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η νομολογία που διαμορφώθηκε με τις αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), και της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101), είναι δυνατό να εφαρμοσθεί σε υπόθεση όπως αυτή της κύριας δίκης.
- 62 Στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 9ης Μαρτίου 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), εθνικό δικαστήριο είχε απευθύνει, με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβληθείσα στη διάρκεια του 1992, ερώτημα στο Δικαστήριο όσον αφορά το κύρος αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκδοθείσας στη διάρκεια του 1986, σχετικά με κρατικές ενισχύσεις. Η εταιρία η οποία ήταν δικαιούχος της ενισχύσεως που αποτελούσε το αντικείμενο της αποφάσεως της Επιτροπής δεν προσέβαλε την εν λόγω απόφαση, μολονότι η αρμόδια εθνική αρχή της είχε αποστείλει αντίγραφο της αποφάσεως της Επιτροπής και της είχε ρητώς επισημάνει ότι είχε το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 63 Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω περιστάσεων, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι ανάγκες ασφάλειας δικαίου οδηγούν στον αποκλεισμό της δυνατότητας του δικαιούχου ενισχύσεως, ο οποίος είχε το δικαίωμα προσβολής της οικείας αποφάσεως αλλά άφησε να παρέλθει άπρακτη η προβλεπόμενη συναφώς από τις διατάξεις της Συνθήκης αποσβεστική προθεσμία, να αμφισβητήσει τη νομιμότητά της ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων στα πλαίσια προσφυγής κατά των μέτρων που έλαβαν οι εθνικές αρχές σε εκτέλεσή της (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 9ης Μαρτίου 1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, σκέψεις 12 και 17).
- 64 Στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101), το Δικαστήριο κλήθηκε, στη διάρκεια του 1999, να αποφανθεί επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με το κύρος κανονισμού αντντάμπινγκ, εκδοθέντος στη διάρκεια του 1992, κατά του οποίου είχε ασκηθεί επιτυχώς προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 1995, NTN Corporation και Κογο Seiko κατά Συμβουλίου (T-163/94 και T-165/94, EU:T:1995:83), που επικυρώθηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Φεβρουαρίου 1998, Επιτροπή κατά NTN και

Koyo Seiko (C-245/95 P, EU:C:1998:46), προσφυγή η οποία είχε ασκηθεί από ορισμένους εκ των κατασκευαστών τους οποίους αφορούσε ο κανονισμός αντιντάμπινγκ αλλά όχι από τη Nachi Fujikoshi που ήταν η μητρική εταιρία της προσφεύγουσας της κύριας δίκης, ήτοι της Nachi Europe, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101).

- 65 Το Δικαστήριο, αφού διαπίστωσε, με τη σκέψη 39 της αποφάσεως της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101), ότι οι διατάξεις του κανονισμού αυτού που επέβαλαν ειδικό δασμό αντιντάμπινγκ στα κατασκευαζόμενα από τη Nachi Fujikoshi προϊόντα ήταν δυνατό να θεωρηθούν ότι αφορούσαν τη Nachi Europe άμεσα και ατομικά, έκρινε, με τη σκέψη 40 της εν λόγω αποφάσεως, ότι ένας εισαγωγέας των προϊόντων τα οποία αφορά ο εν λόγω κανονισμός, όπως η Nachi Europe, ο οποίος αναμφίβολα διέθετε δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση του δασμού αντιντάμπινγκ που πλήττει τα εν λόγω προϊόντα, αλλά δεν άσκησε αυτή την προσφυγή, δεν μπορούσε στη συνέχεια να επικαλεστεί την ακυρότητα του εν λόγω δασμού αντιντάμπινγκ ενώπιον εθνικού δικαστηρίου.
- 66 Όπως επανειλημμένως έχει υπογραμμίσει το Δικαστήριο, αν γινόταν δεκτό ότι διοικούμενος ο οποίος, πέραν πάσης αμφιβολίας, νομιμοποιούνταν ενεργητικώς υπό την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως κατά πράξεως της Ένωσης, μπορεί, μετά την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, να αμφισβητήσει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, το κύρος της ίδιας πράξεως, τούτο θα ισοδυναμούσε με αναγνώριση υπέρ αυτού της ευχέρειας να παρακάμψει το απρόσβλητο της έναντι αυτού πράξεως μετά την εκπνοή των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, σκέψη 18, της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, σκέψη 30, της 27ης Νοεμβρίου 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, σκέψη 41, και της 5ης Μαρτίου 2015, Banco Privado Português και Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, σκέψη 28).
- 67 Εντούτοις, μόνο σε περιπτώσεις που η προσφυγή ακυρώσεως ήταν προδήλως παραδεκτή το Δικαστήριο έκρινε ότι ο διοικούμενος δεν μπορεί να επικαλεστεί την έλλειψη νομιμότητας πράξεως της Ένωσης ενώπιον εθνικού δικαστηρίου (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, σκέψεις 17 έως 25, της 30ής Ιανουαρίου 1997, Wiljo, C-178/95, EU:C:1997:46, σκέψεις 15 έως 25, της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, σκέψεις 29 έως 40, και της 22ας Οκτωβρίου 2002, National Farmers' Union, C-241/01, EU:C:2002:604, σκέψεις 34 έως 39). Σε πολλές άλλες περιπτώσεις, το Δικαστήριο έκρινε ουσιαστικά ότι το προδήλως παραδεκτό της προσφυγής ακυρώσεως δεν είχε αποδειχθεί (βλ., μεταξύ άλλων, υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 23ης Φεβρουαρίου 2006, Atzeni κ.λπ., C-346/03 και C-529/03, EU:C:2006:130, σκέψεις 30 έως 34, της 8ης Μαρτίου 2007, Roquette Frères, C-441/05, EU:C:2007:150, σκέψεις 35 έως 48, της 29ης Ιουνίου 2010, E και F, C-550/09, EU:C:2010:382, σκέψεις 37 έως 52, της 18ης Σεπτεμβρίου 2014, Valimar, C-374/12, EU:C:2014:2231, σκέψεις 24 έως 38, και της 5ης Μαρτίου 2015, Banco Privado Português και Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, σκέψεις 27 έως 32).
- 68 Ασφαλώς, η Συνθήκη της Λισσαβώνας, προκειμένου να ενισχύσει τη δικαστική προστασία των φυσικών και νομικών προσώπων έναντι πράξεων της Ένωσης, διεύρυνε τις προϋποθέσεις παραδεκτού της προσφυγής ακυρώσεως με τη θέσπιση του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ το οποίο επιτρέπει την άσκηση τέτοιας προσφυγής και κατά των κανονιστικών πράξεων που αφορούν ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο άμεσα χωρίς να απαιτούν εκτελεστικά μέτρα.
- 69 Εντούτοις, η διεύρυνση αυτή των προϋποθέσεων του παραδεκτού προσφυγής ακυρώσεως δεν αντιστοιχεί σε αδυναμία αμφισβητήσεως, ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, του κύρους πράξεως της Ένωσης, εφόσον η προσφυγή ακυρώσεως που θα είχε ασκήσει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ένας

εκ των διαδίκων της διαφοράς ενώπιον του δικαστηρίου αυτού δεν θα ήταν προδήλως παραδεκτή (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 9ης Ιουνίου 2011, Comitato «Venezia vuole vivere» κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-71/09 P, C-73/09 P και C-76/09 P, EU:C:2011:368, σκέψη 57).

- 70 Επομένως, αίτηση προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με το κύρος πράξεως της Ένωσης μπορεί να απορριφθεί μόνο στην περίπτωση που, καίτοι η προσφυγή ακυρώσεως κατά πράξεως της Ένωσης θα ήταν προδήλως παραδεκτή, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είχε το δικαίωμα να ασκήσει τέτοια προσφυγή άφησε να παρέλθει άπρακτη η προβλεπόμενη προθεσμία και επικαλείται την έλλειψη νομιμότητας της εν λόγω πράξεως στο πλαίσιο εθνικής διαδικασίας με σκοπό να παροτρύνει το εθνικό δικαστήριο να υποβάλει στο Δικαστήριο την επίμαχη αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, σχετικά με το κύρος της εν λόγω πράξεως, παρακάμπτοντας με τον τρόπο αυτό το απρόσβλητο της έναντι αυτού πράξεως μετά την εκπνοή των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, σκέψη 18, και της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, σκέψη 30).
- 71 Τούτο δεν συμβαίνει εν προκειμένω.
- 72 Συγκεκριμένα, καταρχάς, οι αναιρεσιόντες της κύριας δίκης δεν ήταν οι ίδιοι καταχωρισμένοι στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων.
- 73 Εν συνεχεία, δεν είναι πρόδηλο ότι οι πράξεις αυτές τους αφορούσαν «ατομικά», κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Πράγματι, η καταχώριση της οντότητας LTTE στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων έχει έναντι άλλων προσώπων, πλην της εν λόγω οντότητας, γενική ισχύ, καθόσον επιβάλλει σε αόριστο αριθμό προσώπων την τήρηση ειδικών περιοριστικών μέτρων κατά της εν λόγω οντότητας (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, Kadı και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-402/05 P και C-415/05 P, EU:C:2008:461, σκέψεις 241 έως 244, της 29ης Ιουνίου 2010, E και F, C-550/09, EU:C:2010:382, σκέψη 51, και της 23ης Απριλίου 2013, Gbagbo κ.λπ. κατά Συμβουλίου, C-478/11 P έως C-482/11 P, EU:C:2013:258, σκέψη 56).
- 74 Τέλος, η κατάσταση των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης επηρεάζεται άμεσα όχι από τις πράξεις της Ένωσης σχετικά με την εν λόγω εγγραφή, αλλά από την επιβολή κυρώσεων βάσει αποκλειστικώς της νομοθεσίας των Κάτω Χωρών η οποία έλαβε υπόψη, μεταξύ άλλων στοιχείων, την εν λόγω καταχώριση.
- 75 Κατά συνέπεια, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι δεν είναι πρόδηλο, κατά την έννοια της νομολογίας που στηρίζεται στις αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), και της 15ης Φεβρουαρίου 2001, Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101), ότι προσφυγές ακυρώσεως τις οποίες θα ασκούσαν, ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, πρόσωπα ευρισκόμενα σε κατάσταση όπως αυτή των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης κατά του εκτελεστικού κανονισμού 610/2010 ή κατά των προγενέστερων του εκτελεστικού αυτού κανονισμού πράξεων της Ένωσης, σχετικά με την καταχώριση της οντότητας LTTE στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων, θα ήταν παραδεκτές.

Επί του δευτέρου, του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος

- 76 Καταρχάς, όσον αφορά το τρίτο ερώτημα με το οποίο ζητείται, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν οι δραστηριότητες βάσει των οποίων η οντότητα LTTE καταχωρίστηκε και διατηρήθηκε, από το 2006 έως το 2010, στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων συνιστούν «δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως» κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο δεν διαθέτει, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, επαρκή στοιχεία προκειμένου να απαντήσει στο ερώτημα αυτό.

- 77 Με το δεύτερο και το τέταρτο ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους της καταχώρισεως, με τον εκτελεστικό κανονισμό 610/2010 και τις προγενέστερες του εκτελεστικού αυτού κανονισμού πράξεις της Ένωσης, της οντότητας LTTE στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, ειδικότερα, αν δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου μπορούν να συνιστούν «τρομοκρατικά εγκλήματα», κατά την έννοια της αποφάσεως-πλαίσιο 2002/475, ή «τρομοκρατικές πράξεις», κατά την έννοια της κοινής θέσεως 2001/931 και του κανονισμού 2580/2001.
- 78 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, συναφώς, κατά πόσον οι δραστηριότητες της οντότητας LTTE, που οδήγησαν στην εγγραφή της στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων, είναι δυνατό να θεωρηθούν ως τρομοκρατικές δραστηριότητες κατά την έννοια της κοινής θέσεως 2001/931 και του κανονισμού 2580/2001, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πράξεις αυτές θα έπρεπε να εξετασθούν σε συνδυασμό με την απόφαση-πλαίσιο 2002/475 της οποίας η αιτιολογική σκέψη 11 διευκρινίζει ότι δεν καλύπτει τις δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης σύγκρουσης.
- 79 Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, κανονισμός ο οποίος επιβάλλει περιοριστικά μέτρα, όπως ο εκτελεστικός κανονισμός 610/2010 και οι προγενέστερες του εκτελεστικού αυτού κανονισμού πράξεις της Ένωσης, σχετικά με την καταχώριση της οντότητας LTTE στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων, πρέπει να ερμηνεύεται όχι μόνον υπό το πρίσμα της λαμβανόμενης στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας αποφάσεως που αναφέρεται στο άρθρο 215, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, αλλά επίσης εντός του ιστορικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η νομοθεσία που θεσπίζει η Ένωση και στην οποία έρχεται να προστεθεί ο κανονισμός αυτός (απόφαση της 1ης Μαρτίου 2016, National Iranian Oil Company κατά Συμβουλίου, C-440/14 P, EU:C:2016:128, σκέψη 78 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 80 Συναφώς, επιβάλλεται να γίνει διάκριση μεταξύ των πράξεων της Ένωσης στις οποίες αναφέρονται, αντιστοίχως, τα υπό α' και β' του δεύτερου ερωτήματος ήτοι, αφενός της αποφάσεως-πλαίσιο 2002/475 και, αφετέρου, της κοινής θέσεως 2001/931 καθώς και του κανονισμού 2580/2001. Συνεπώς, δεν είναι τόσο η έννοια των «τρομοκρατικών εγκλημάτων», όπως ορίζεται στην απόφαση-πλαίσιο 2002/475, και η έννοια των «τρομοκρατικών πράξεων», όπως ορίζεται στην κοινή θέση 2001/931 καθώς και τον κανονισμό 2580/2001, που πρέπει να εξετασθούν και να συγκριθούν μεταξύ τους, αλλά οι σκοποί της αποφάσεως-πλαίσιο 2002/475, η οποία εντάσσεται στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (ΔΕΥ), και οι σκοποί της κοινής θέσεως 2001/931 καθώς και του κανονισμού 2580/2001, που εμπίπτουν κατ' ουσίαν στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ).
- 81 Όσον αφορά την απόφαση-πλαίσιο 2002/475, αυτή έχει, μεταξύ άλλων, ως αντικείμενο τον ορισμό των εγκλημάτων τρομοκρατίας κατά τρόπο παραπλήσιο σε όλα τα κράτη μέλη, την πρόβλεψη ποινών και κυρώσεων που να αντιστοιχούν στη σοβαρότητα αυτών των εγκλημάτων καθώς και τη θέσπιση κανόνων περί δικαιοδοσίας για να κατοχυρωθεί η δυνατότητα αποτελεσματικής δίωξης του τρομοκρατικού εγκλήματος.
- 82 Στο πλαίσιο ακριβώς αυτό των σχετικών με την επιβολή κυρώσεων διατάξεων εντάσσεται η αιτιολογική σκέψη 11 της αποφάσεως-πλαίσιο 2002/475, κατά την οποία η απόφαση αυτή δεν καλύπτει τις δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης σύγκρουσης, κατά την έννοια που δίνει στους όρους αυτούς το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, δεδομένου ότι οι δραστηριότητες αυτές διέπονται από το εν λόγω δίκαιο, ούτε τις δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων ενός κράτους κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων τους, εφόσον διέπονται από άλλους κανόνες του διεθνούς δικαίου.
- 83 Όσον αφορά, αντιθέτως, την κοινή θέση 2001/931 και τον κανονισμό 2580/2001, έχουν ως αντικείμενο την εφαρμογή του ψηφίσματος 1373 (2001) που εκδόθηκε κατόπιν των τρομοκρατικών επιθέσεων της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και στοχεύουν πρωτίστως στην

πρόληψη των πράξεων τρομοκρατίας διά της επιβολής μέτρων δεσμεύσεως κεφαλαίων με σκοπό την παρεμπόδιση πράξεων προπαρασκευαστικών των ως άνω πράξεων, όπως είναι η χρηματοδότηση προσώπων ή οντοτήτων που ενδέχεται να προβούν σε πράξεις τρομοκρατίας.

- 84 Στο πλαίσιο αυτό, ο προσδιορισμός των προσώπων και οντοτήτων που πρέπει να περιληφθούν στον κατάλογο του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 δεν συνιστά κύρωση, αλλά προληπτικό μέτρο το οποίο λαμβάνεται βάσει ενός συστήματος δύο επιπέδων, υπό την έννοια ότι, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 4, της κοινής θέσεως 2001/931, το Συμβούλιο μπορεί να συμπεριλάβει στον κατάλογο αυτό μόνον τα πρόσωπα και τις οντότητες έναντι των οποίων έχει ληφθεί απόφαση από αρμόδια αρχή, είτε η εν λόγω απόφαση αφορά την έναρξη ανακριτικών πράξεων ή ποινικής δίωξης για μια τρομοκρατική πράξη ή την απόπειρα τέλεσης ή τη συμμετοχή ή τη διευκόλυνση μιας τέτοιας πράξης βάσει σοβαρών και αξιοπίστων αποδείξεων ή ενδείξεων είτε καταδίκη για τέτοιες πράξεις.
- 85 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η αιτιολογική σκέψη 11 της αποφάσεως-πλαϊσίου 2002/475, της οποίας μοναδικός σκοπός είναι, όπως υπογράμμισε η Επιτροπή, να οριοθετήσει το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω αποφάσεως-πλαϊσίου, δεν είναι κατάλληλη εν προκειμένω για την ερμηνεία των «τρομοκρατικών πράξεων» κατά την έννοια της κοινής θέσεως 2001/931 και του κανονισμού 2580/2001.
- 86 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι διάφορες διεθνείς συμβάσεις θα μπορούσαν ενδεχομένως να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι οι δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως, κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, δεν πρέπει να θεωρούνται ως τρομοκρατικές δραστηριότητες. Για τον λόγο αυτό, εκφράζει αμφιβολίες ως προς τον χαρακτηρισμό των δραστηριοτήτων της οντότητας LTTE επί των οποίων βασίστηκε, κατά το Συμβούλιο, η έκδοση, μεταξύ των ετών 2006 και 2010, των πράξεων της Ένωσης αναφορικά με την καταχώριση της οντότητας αυτής στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων.
- 87 Εντούτοις, διαπιστώνεται ότι η Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στις εν λόγω διεθνείς συμβάσεις και ότι, εν πάση περιπτώσει, οι συμβάσεις αυτές δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο οι δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως να συνιστούν «τρομοκρατικές πράξεις» κατά την έννοια της κοινής θέσεως 2001/931 και του κανονισμού 2580/2001, χωρίς να υφίστανται οποιεσδήποτε ενδείξεις ότι οι συμβάσεις αυτές είναι αντίθετες προς τυχόν κανόνες του διεθνούς εθιμικού δικαίου που δεσμεύουν την Ένωση.
- 88 Πράγματι, όσον αφορά, καταρχάς, το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 33 της τέταρτης Συμβάσεως της Γενεύης απαγορεύει τα μέτρα εκφοβισμού και τρομοκρατίας. Ομοίως, το άρθρο 51, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου I και το άρθρο 13, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου II προβλέπουν ότι οι ενέργειες ή οι απειλές χρήσεως βίας, πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η εξάπλωση τρόμου στον αστικό πληθυσμό, απαγορεύονται. Εξάλλου, το άρθρο 4, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου II ορίζει ότι απαγορεύονται καθ' οιονδήποτε τρόπο και χρόνο οι πράξεις τρομοκρατίας κατά των προσώπων που δεν συμμετέχουν ενεργά ή έχουν παύσει να συμμετέχουν σε εχθροπραξίες.
- 89 Πρέπει επίσης να υπογραμμισθεί ότι το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο επιδιώκει σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους της κοινής θέσεως 2001/931 καθώς και του κανονισμού 2580/2001 και ότι θεσπίζει διαφορετικούς μηχανισμούς.
- 90 Επιπροσθέτως, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας με τα σημεία 107 έως 109 των προτάσεών της, οι κανόνες του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου δεν απαγορεύουν την επιβολή, εκτός του πλαϊσίου που ορίζεται από το εν λόγω δίκαιο, προληπτικών μέτρων όπως αυτά τα οποία ελήφθησαν κατά της οντότητας LTTE.

- 91 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι ορισμένες από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στη σκέψη 86 της παρούσας αποφάσεως δεν απαγορεύονται από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, αν υποθεθεί ότι έχει αποδειχθεί, δεν μπορεί εν πάση περιπτώσει να είναι καθοριστικό, στο μέτρο που η εφαρμογή της κοινής θέσεως 2001/931 και του κανονισμού 2580/2001 δεν εξαρτάται από χαρακτηρισμούς που απορρέουν από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2014, Diakité, C-285/12, EU:C:2014:39, σκέψεις 24 έως 26).
- 92 Όσον αφορά, εν συνεχεία, το διεθνές δίκαιο σχετικά με την τρομοκρατία, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Διεθνούς Συμβάσεως για την καταστολή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας καθιστά ποινικά κολάσιμη «οποιαδήποτε [...] πράξη που αποσκοπεί στην πρόκληση θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης εις βάρος πολίτη ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου που δεν συμμετέχει ενεργά στις εχθροπραξίες σε κατάσταση ένοπλης σύγκρουσης, όταν ο σκοπός αυτής της πράξης, λόγω της φύσης της ή των συνθηκών υπό τις οποίες τελείται, είναι ο εκφοβισμός ενός πληθυσμού ή ο εξαναγκασμός μιας κυβέρνησης ή ενός διεθνούς οργανισμού να πράξει ή να απόσχει από το να πράξει κάτι».
- 93 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμβάσεως προβλέπει, περαιτέρω, την υποχρέωση επιβολής μέτρων για τη δέσμευση όλων των κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται με σκοπό τη διάπραξη των αδικημάτων που ορίζονται στο άρθρο 2 και δεν απαγορεύει τη λήψη μέτρων δέσμευσης κεφαλαίων που να αφορούν άλλα τρομοκρατικά εγκλήματα.
- 94 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, κατά το γράμμα της τελευταίας αιτιολογικής σκέψεως της Διεθνούς Συμβάσεως για την καταστολή τρομοκρατικών βομβιστικών επιθέσεων, η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω συμβάσεως των δραστηριοτήτων των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως «δεν παραβλέπει ούτε καθιστά νόμιμες πράξεις, που κατά τα άλλα είναι παράνομες, ούτε εμποδίζει τη δίωξη σύμφωνα με άλλους νόμους». Επομένως, το γεγονός ότι τέτοιες δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Συμβάσεως δεν αποκλείει, εντούτοις, το ενδεχόμενο να θεωρηθούν ως παράνομες δραστηριότητες ποινικώς διωκόμενες, όπως είναι οι «τρομοκρατικές πράξεις» κατά την έννοια της κοινής θέσεως 2001/931 και του κανονισμού 2580/2001.
- 95 Τέλος, μολονότι ορισμένες από τις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο εξαιρούν από το πεδίο εφαρμογής τους τις δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, εντούτοις δεν απαγορεύουν στα συμβαλλόμενα κράτη να χαρακτηρίζουν ως «τρομοκρατικές πράξεις» ορισμένες από τις δραστηριότητες αυτές ή να προλαμβάνουν την τέλεση τέτοιων πράξεων.
- 96 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η κοινή θέση 2001/931 και ο κανονισμός 2580/2001 δεν έχουν ως σκοπό την επιβολή κυρώσεων για τρομοκρατικές πράξεις, αλλά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας με την πρόληψη της χρηματοδότησεως τρομοκρατικών πράξεων, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών στο ψήφισμα 1373 (2001).
- 97 Από το σύνολο των ανωτέρω στοιχείων προκύπτει ότι η κοινή θέση 2001/931 και ο κανονισμός 2580/2001 έχουν την έννοια ότι δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου μπορούν να συνιστούν «τρομοκρατικές πράξεις» κατά την έννοια των πράξεων αυτών της Ένωσης.
- 98 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο δεύτερο και στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, καθόσον η κοινή θέση 2001/931 και ο κανονισμός 2580/2001 δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου να συνιστούν «τρομοκρατικές πράξεις» κατά την έννοια των πράξεων αυτών της Ένωσης, το γεγονός ότι οι δραστηριότητες της οντότητας LTTE είναι δυνατό να συνιστούν τέτοιες δραστηριότητες δεν επηρεάζει το κύρος του εκτελεστικού κανονισμού 610/2010 και των προγενέστερων του εκτελεστικού αυτού κανονισμού πράξεων της Ένωσης αναφορικά με την καταχώριση της οντότητας LTTE στον κατάλογο σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων.

- 99 Δεδομένου ότι το πέμπτο ερώτημα τέθηκε μόνο για την περίπτωση κατά την οποία οι πράξεις στις οποίες αναφέρεται το προηγούμενο ερώτημα θα ήταν ανίσχυρες, παρέλκει η απάντηση σε αυτό.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 100 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

- 1) Δεν είναι πρόδηλο, κατά την έννοια της νομολογίας που στηρίζεται στις αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1994, *TWD Textilwerke Deggendorf* (C-188/92, EU:C:1994:90), και της 15ης Φεβρουαρίου 2001, *Nachi Europe* (C-239/99, EU:C:2001:101), ότι θα ήταν παραδεκτές προσφυγές ακυρώσεως τις οποίες θα ασκούσαν, ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρόσωπα ευρισκόμενα σε κατάσταση όπως αυτή των αναιρεσιόντων της κύριας δίκης κατά του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 610/2010 του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2010, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 1285/2009, ή κατά των προγενέστερων του εκτελεστικού αυτού κανονισμού πράξεων της Ένωσης, σχετικά με την καταχώριση της οντότητας «Τίγρεις για την απελευθέρωση του Ταμίλ Ιλάμ (LTTE)» στον κατάλογο του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 2580/2001 του Συμβουλίου, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για τη λήψη ειδικών περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.
- 2) Καθόσον η κοινή θέση 2001/931/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, και ο κανονισμός 2580/2001 δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο δραστηριοτήτων των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο ένοπλης συρράξεως κατά την έννοια του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου να συνιστούν «τρομοκρατικές πράξεις» κατά την έννοια των πράξεων αυτών της Ένωσης, το γεγονός ότι οι δραστηριότητες της οντότητας «Τίγρεις για την απελευθέρωση του Ταμίλ Ιλάμ (LTTE)» είναι δυνατό να συνιστούν τέτοιες δραστηριότητες δεν επηρεάζει το κύρος του εκτελεστικού κανονισμού 610/2010 καθώς και των προγενέστερων του εκτελεστικού αυτού κανονισμού πράξεων της Ένωσης αναφορικά με την καταχώριση της οντότητας LTTE στον κατάλογο που αναφέρεται στο σημείο 1 του παρόντος διατακτικού.

(υπογραφές)